

INTRODUCTIELES:

ALLES HANGT SAMEN

Onderwerpen: Nieuwe wildernis, ecosystemen, introductie van de hoofdfiguren konikpaard, vos en grauwe gans

Seizoen: Lente, zomer, herfst, winter

INTRODUCTIE

Ga naar www.denieuwewildernis.nl/indeklas en laat de trailer van het educatieve pakket zien. Voer vervolgens een kort verkennend gesprek over de film, de Oostvaardersplassen en/of andere natuurgebieden. Gebruik bijvoorbeeld een of meer van de volgende vragen:

- Wie is er wel eens naar de Oostvaardersplassen (of een ander natuurgebied) geweest? Welke dieren heb je gezien? Wat vind je het leukste seizoen om naar een natuurgebied te gaan?
- Waarom vind je het wel of niet leuk om naar een natuurfilm te kijken?
- Welke uitdagingen zijn de mensen tegengekomen die de film hebben gemaakt? (Denk aan weersomstandigheden, dieren die zich niet/nauwelijks laten zien, dieren die een andere broedplek kiezen dan verwacht, waardoor camera voor niets is opgesteld)

Tip: Met de googlemaps-functie op de site kunt u inzoomen op bijzondere plekken in de Oostvaardersplassen.

Vertel, indien van toepassing, dat jullie de film in zijn geheel gaan bekijken en dat jullie meerdere lessen gaan doen naar aanleiding van beelden uit de film. De film heet *De Nieuwe Wildernis*. Jullie gaan nu eerst onderzoeken wat er bedoeld wordt met de term Nieuwe Wildernis.

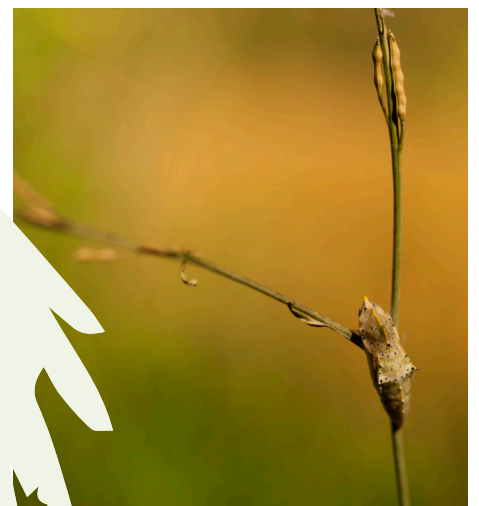
Doelen

- Leerlingen weten wat het begrip nieuwe wildernis inhoudt;
- Leerlingen weten wat een ecosysteem is;
- Leerlingen weten enkele kenmerken van de drie hoofdfiguren uit de film.

Nodig

De volgende onderdelen op www.denieuwewildernis.nl/indeklas:

- Educatieve trailer van *De Nieuwe Wildernis*-film
- Introductieclip Nieuwe Wildernis
- Clip Ecosystemen
- Clip Het leven van het konikpaard
- Clip Het leven van de grauwe gans
- Clip Het leven van de vos
- Foto's bij de opdrachten

KERN

1. Laat de foto's op de website zien en laat de leerlingen opdracht 1a maken.

Zie ook de informatie over wildernisgebieden op pagina 2 in het algemene deel van de handleiding.

2. De leerlingen maken zelfstandig de overige opdrachten. Bij opdracht 3 kunt u eventueel de dieren over verschillende groepjes verdelen.

AFSLUITING

Bespreek de opdrachten. Concludeer naar aanleiding van opdracht 2 dat in de natuur alles met elkaar samenhangt en dat de natuur zich moet aanpassen als de omstandigheden veranderen.

Bespreek wanneer u deze film heeft bezocht de film ook in de klas na. Behandel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Welke beeld heeft het meeste indruk op je gemaakt? Waarom?
- Wat wordt bedoeld met de ondertitel: Grote natuur in een klein land?

ONDERZOEKSOPDRACHT

De onderzoeksopdracht bij deze les is om een ecosysteem in het klein te analyseren. Bijvoorbeeld: in de eigen tuin, op het schoolplein of een stuk braakliggend terrein. Het is het meest waardevol wanneer het niet bij een eenmalig onderzoek blijft maar wanneer de leerlingen herhaaldelijk het stukje natuur kunnen bekijken. U kunt hier ook een groter project van maken.

AANVULLENDE LESSUGGESTIES

Zoek aanvullende lessuggesties in uw buurt via de zoekmachine op www.denieuwewildernis.nl/indeklas en op de wildernissite van Staatsbosbeheer: www.staatsbosbeheer.nl/nieuwewildernis.

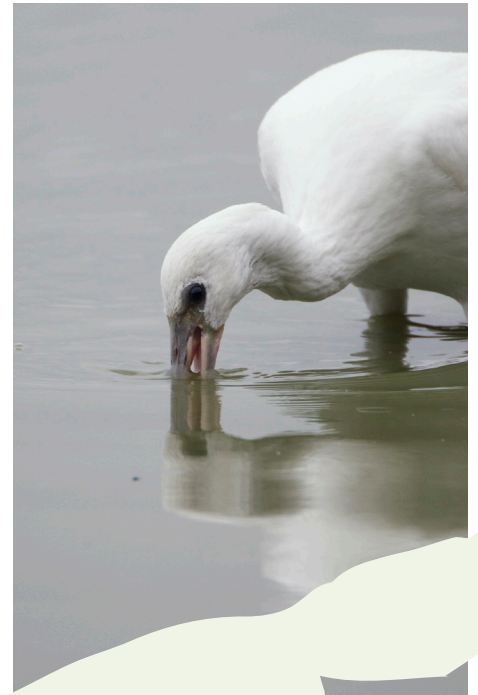
ANTWOORDEN WERKBLAD

1. DE NIEUWE WILDERNIS?!?!

De aanleg van nieuwe natuur gebeurt door mensen. Wat zich na de eerste aanleg ontwikkelt zonder of met matige invloed van de mens, noemen we Nieuwe Wildernis. Steeds meer wildernisgebieden worden in Nederland aangelegd. Een bekend voorbeeld zijn de Oostvaardersplassen.

A t/m C. Het gaat bij deze opdrachten om de observaties van de leerlingen en dat ze zich realiseren dat wildernis betekent dat de natuur haar gang kan gaan en dat er niet of minimaal wordt ingegrepen.

D. Een weiland is geen wildernis, voor boerderijdieren wordt het weiland aangelegd zodat ze ruimte hebben. Ze hoeven niet al hun voedsel daar te vinden want ze worden bijgevoerd.

2. DE IDEALE OPSTELLING

B.

	Dieren
Eet levende dieren	Zeearend, buizerd, grote zilverreiger, raaf, vos, bunzing, spitsmuis, karper, kwikstaart
Eet planten	Konik, grauwe gans, sprinkhaan, bruine kikker, veldmuizen
Eet dode dieren	raaf, zeearend, aaskever, vos

C. Veldmuizen, vlieg en bruine kikker hebben de meeste vijanden.

D. De planten drogen uit en gaan dood, de planteneters verdwijnen en er is dan niet genoeg voedsel voor dieren die zich voeden met planteneters. In het ergste geval verdwijnt alles.

3. EVEN VOORSTELLEN

B. Antwoorden op de kijkvragen.

	Konikpaard	Grauwe gans	Vos
Gebied	Grasland	Grasland en moeras	Alle gebieden
Eten	Kort gras	Gras	Vleeseter (levend en kadaver)
Vijanden	Honger bij schaarste	Vos	Mens (jacht/verkeer) en honger bij schaarste
Bescherming	Leeft in een kudde (families)	Graast in groepen om elkaar te waarschuwen. Broedt in het moeras waar vos moeilijk kan komen.	Bouwt burcht voor jongen en slaapt op beschutte plekjes
Wanneer jongen	Lente	Lente	Lente
Hoeveel jongen	1	4-6	4-6

